

Univerzita Palackého v Olomouci
Filosofická fakulta

Katedra filosofie

771 80 OLOMOUC, Křížkovského 12

tel. 585633183, 585633182, e-mail: blecha@ffnw.upol.cz, fax: 585229162

Posudek na disertační práci

Marie Pětové

Myšlení počátku a konce metafyziky. K Heideggerovu titulu *počátek* (der Anfang)

Záměrem disertační práce kolegyně Pětové je předvést vlastní interpretaci Heideggerova pojetí počátku a konce metafyziky a zdůvodnit úkol, který z toho plyne pro naše současné filosofické myšlení, má-li se po mnohasetleté zkušenosti i nadále potýkat s bytím. Pětová nejprve spolu s Heideggerem a v duchu jeho interpretací předvádí „myslitele počátku“ (Anaximandra, Hérakleita a Parmenida), nikoli ovšem proto, aby podala historický vhled do počátků dějin metafyziky, ale aby převedla základní nasazení samotného myšlení bytí a rozcestí, jež zmínění myslitelé metafyzice nabídli. V dalším textu ukazuje, jak Heidegger sám toto rozcestí uchopil, přičemž vychází především najevo ambivalence, tkvící v dění bytí samotného. Historická metafyzika se pak prostě jen ujala jedné z možností, jak bytí myslet: což nakonec vede k završení, jež svou naléhavou silou nutí k novému promyšlení onoho počátku, totiž k myšlení toho, co sice už bylo dávno řečeno, ale co dosud nebylo myšleno výslovně.

Kolegyně Pětová prokazuje velmi důkladnou znalost relevantních spisů Martina Heideggera a podle mého názoru se bezpečně pohybuje ve stylu jeho myšlení. Předvádí místy detailní analýzy nesnadných textů, vyžadujících nejen dobrou znalost němčiny a řečtiny, ale i přiměřený vhled do Heideggerovy filosofie, překračující samozřejmě zvolené téma. Pětová se snaží myslet spolu s Heideggerem – nejde tedy (jak ostatně tuším připomíná sama v tezích) o kritickou analýzu Heideggera nebo o polemiku s jeho interpretacemi jiných myslitelů. Pětová přijímá vlastně jeho stanovisko a podniká pokus promyslet spolu s ním klíčová slova, určující jeho koncept metafyziky. To vysvětluje a myslím že i ospravedlňuje sevřenou podobu celé práce. Líbí se mi také, že Pětová podržela ve správné rovnováze napětí mezi historickým

pohledem na vývoj Heideggerova myšlení a jeho systematickým, věcným předvedením – tohle propojit není jistě jednoduché.

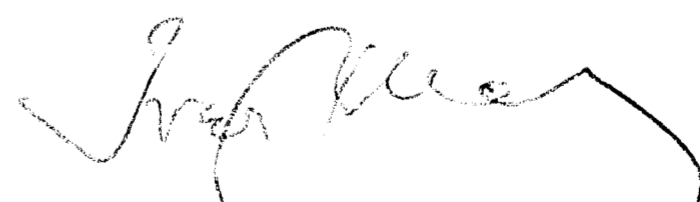
Kolegyně Pětová se pevně drží tématické linie, postupuje konzistentně, vyjadřuje se jasně a srozumitelně, takže je schopna objasnit v celkovém pohledu více, než sám Heidegger. V tom ostatně vidím přínos práce: nemá výraznou pointu, vyústění, nepředvádí nějakou kontroverzní polemiku (reference o sekundární literatuře a diskusích na toto téma v ní jsou velmi sporé), ale podniká pokus o nesnadnou syntetickou interpretaci. V případě filosofie Martina Heideggera musí každý znalec uznat, že i zdánlivě prosté předvedení jeho díla je náročný výkon, na němž se dá dobře osvědčit badatelská kompetence.

Přesto bych při ústní části obhajoby uvítal, kdyby se mohla kolegyně Pětová přece jen zmínit o některých postojích ze sekundární literatury. Znovu zdůrazňuji, že vůbec nepovažuji za nedostatek důkladné soustředění se na Heideggerovy texty, protože to je vlastně dokladem schopnosti myslet samostatně, při pohledu do bibliografie však přesto postrádám práci s dalšími příspěvky k tématu, tím spíše, že velká část relevantních položek ze zahraničí pochází z jednoho sborníku (*Heidegger und die Griechen*). Rád bych slyšel, zda se kolegyně setkala s nějakými jinými pohledy na věc a jak by na ně stručně reagovala. A když už jsem u těch motivů k ústní debatě: na str. 122 se kolegyně věnuje Heideggerově interpretaci Nietzscheho, ale jako „myslitele konce“ metafyziky uvádí právem i Hölderlina (a připomíná v poznámce, že Heidegger jej dokonce staví výše než Nietzscheho). V příslušné pasáži se však sama už Heideggerovou reflexí Hölderlinovy myslitelské role nezabývá. Uvítal bych, kdyby se k tomu vrátila při ústní diskusi.

Nenašel jsem během četby práce žádné výrazné nedostatky. Myslím ostatně, že práce je na takové úrovni, že i případné námitky k textu nebo koncepci už budou muset být na výši odborné kolegiální polemiky, tedy mimo dosah pouhých oponentských námitek. S ohledem na mou roli – posoudit úroveň disertační práce – už proto žádné další otázky nemám. Možná vyplynou až z případné ústní debaty.

Považuji práci Marie Pětové za výbornou, domnívám se, že plně odpovídá nárokům, které bývají na disertační práce kladeny, a doporučuji ji k obhajobě.

V Olomouci, 7. 4. 2008

Prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc.

Katedra filosofie FF UP v Olomouci